

बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय
प्राणिसंग्रहालय, नागपूर येथे आफ्रिकन सफारी
प्रकल्प राबविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्र. डब्ल्यूएलपी ०४.२४/प्र.क्र. ९४/फ-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
दिनांक : १४ ऑक्टोबर, २०२४.

वाचा :-

१. महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र. डब्ल्यूएलपी-१००९/प्र.क्र.११९/फ-१, दिनांक २९.११.२०११.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्रातील विदर्भ प्रदेश हा विपुल वनसंपदेने नटलेला आहे. या भागात ताडोबा, पेंच, नवेगाव नागझिरा सारखे जगप्रसिद्ध राष्ट्रीय उद्यान व अभयारण्य अस्तित्वात आहेत. वन्यप्राणी अधिवास आधारित पर्यटनाला चालना देण्याच्या दृष्टीने व त्यानिमित्ताने राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पर्यटकांना आकर्षित करण्याच्या दृष्टीने नागपूर जवळील गोरेवाडा येथे १०० ते १५० हेक्टर क्षेत्रावर आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे प्राणिसंग्रहालय स्थापन करण्यास शासन निर्णय क्रमांक, डब्ल्यूएलपी-१०९९/प्र.क्र.८९/फ-१, दिनांक १२ डिसेंबर, २००५ अन्वये तत्त्वतः मान्यता प्रदान करण्यात आली. तसेच शासन निर्णय क्रमांक डब्ल्यूएलपी-१००७/प्र.क्र.१४०/फ-१, दिनांक १०/०८/२००७ अन्वये राज्यातील जैविक संग्रहालय, सफारी पार्क, वनस्पती उद्यानाचे नियोजन, स्थापना व संनियंत्रणासाठी प्रधान सचिव, वने यांच्या अध्यक्षतेखाली प्राधिकरण स्थापन करण्यात आले. त्यानंतर शासन निर्णय क्रमांक, डब्ल्यूएलपी-२००४/प्र.क्र.५२/फ-१, दिनांक २७ जुन २००८ अन्वये उक्त प्राणी संग्रहालयाचा बृहत आराखडा तयार करण्यासाठी मे, बर्नार्ड हॅरिसन अँड फ्रेन्ड्स, सिंगापूर यांना सल्लागार म्हणून नेमण्यात आले. त्यानुसार मे. बर्नार्ड हॅरिसन अँड फ्रेन्ड्स, सिंगापूर यांनी दिनांक ०१५/०५/२००९ अन्वये प्राणिसंग्रहालयाचा बृहत आराखडा सादर केला. सदर आराखड्यानुसार गोरेवाडा नागपूर येथे असलेल्या १९१४ हेक्टर वन क्षेत्रावर आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे प्राणी संग्रहालय स्थापन करण्याचा धोरणात्मक निर्णय शासन निर्णय क्रमांक, डब्ल्यूएलपी-१००९/प्र.क्र.११९/फ-१, दिनांक २९ नोव्हेंबर २०११ अन्वये घेण्यात आला. सदर शासन निर्णयान्वये हा प्रकल्प, एफडीसीएम लि. मार्फत राबविण्यात येईल असा निर्णय घेण्यात आला. सदर प्राणिसंग्रहालयामध्ये गोंडवाना बायोपार्क, इंडीयन सफारी, गोरेवाडा रिझर्व्ह, बचाव केंद्र व प्रजनन केंद्र इत्यादी घटकांचा समावेश आहे. त्यापैकी सद्यस्थितीमध्ये गोरेवाडा वन्यप्राणी बचाव केंद्र व इंडीयन सफारी हे घटक कार्यान्वीत करण्यात आले असून पुढील टप्प्यामध्ये आफ्रिकन सफारी, प्रवेशद्वार व वाहनतळ एफ. डी. सी. एम. मर्यादित, नागपूर यांचेमार्फत तयार करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

सदर शासन निर्णयान्वये नागपूर येथील बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणिसंग्रहालय या प्रकल्पामधील आफ्रिकन सफारी, सफारी प्लाझा व इतर अनुषांगिक बाबींकरिता सोबत जोडलेल्या विवरणपत्रात नमूद कार्यबाबींकरिता रु. ५१७.७६ कोटी इतकी तरतूद व सदर कामांकरिता महाराष्ट्र राज्य वन विकास महामंडळ, नागपूर यांनी निविदा प्रक्रीया राबविण्याबाबत दिनांक १०.१०.२०२४ रोजी मा. मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत झालेल्या निर्णयाप्रमाणे मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणिसंग्रहालय या प्रकल्पामधील आफ्रिकन सफारी, सफारी प्लाझा व इतर अनुषांगिक बाबींकरिता निधी उपलब्ध करून देण्यास खालील अटीच्या अधीन राहून अनुज्ञेय राहील:-

- i. सदर प्रकल्पातील प्रस्तावित कामांकरिता महाराष्ट्र राज्य वन विकास महामंडळ, नागपूर यांनी शासनाच्या विहीत कार्यपद्धतीचा अवलंब करून निविदा प्रक्रीया राबवावी.
- ii. सदर प्रकल्पाकरिता आतापर्यंत वितरित निधीपैकी शिल्लक निधीचा विनियोग विहीत कार्यपद्धतीचा अवलंब करून करण्यात यावा.

३. बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणिसंग्रहालय या प्रकल्पामधील आफ्रिकन सफारी, सफारी प्लाझा व इतर अनुषांगिक बाबींकरिता सविस्तर अंदाजपत्रके प्राप्त झाल्यानंतर प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

४. सदर प्रयोजनाकरिता आवश्यक निधी ४४०६, ०२-वनीकरण व वन्यजीव, १११ प्राणी संग्रहालय, (००) (००) (०१) गोरेवाडा येथील प्रस्तावित प्राणी संग्रहालयाची प्राथमिक कामे (कार्यक्रम) (४४०६-३८५८) या लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध होणा-या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक:- ३६०/१४७५, दिनांक ०३.१०.२०२४ व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक :- मंमप्र-२०२४/४०५/व्यय-१० दिनांक :०४.१०.२०२४ ला अनुलक्षून निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१०१४१३३६५०६५१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बी. वेणुगोपाल रेड्डी)
प्रधान सचिव (वने)
महसूल व वन विभाग

प्रति,

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
३. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
४. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पश्चिम, मुंबई/पूर्व, नागपूर.
५. व्यवस्थापकीय संचालक, एफ. डी. सी. एम. मर्यादीत, नागपूर.
६. महालेखापाल-१/२ (लेखापरीक्षण /लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.
७. फ-१ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२ (निवडनस्ती)

महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र. डब्ल्युएलपी ०४.२४/प्र.क्र. ९४/फ-१, दिनांक १४.१०.२०२४
सोबतचे विवरणपत्र.

Sr. No.	Components	Budget (In Crore)
१	African Zoo	२१४
२	Safari Plaza	४०.७६
३	Animal Hospital & Quarantine Centre	३०
४	Theming Works	२०
५	Animal Procurement	८०
६	Water Supply Scheme	६७
७	Landscaping & Plantation	८
८	Service Area Development	५
९	Furnishing, Interior & Visitor Amenities	८
१०	Electricity & IT Distribution Network	१०
११	Zoo Vehicles	३
१२	Consultancy & PMC Fees	८
१३	Contingency	८
१४	Post Commissioning Works	८
१५	Sewerage System & STP	८
Grand Total		५१७.७६